UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonauenture de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica quarta aduent[us]

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Visual Library

tunt. atq3 idcirco dormiūt. z ſecuri abſq3 labore viuūt. dumq3 hoc faciūt tepidi exi/ſtunt. meliuſq3 ill' fuerat morari in ſeculo vbi z pctā ſua recognoſcerēt. et aliqñ p dei miſcdiam cōpuncti bōis o/perib9 inſudarēt. Amen.

Dñica quarta aduent9

Gaudete in dño ſemp zc. Philip. iiij. Gaudendū eſt nob in dño. ſicut i rege ppl'm ſuū liberāte z ſal/uante. Sicut in doctore diſcipulos ſuos erudiente. ſic in ſpōſo ad amicos ſuos de thalamo pcedēte. ſic de legitimo herede poſſeſſionez cū frib9 diuidēte. Vñ ꝟ. In domino gaude qm ppe credit eſſe. Per natale nouum rex. doctor ſponſus et heres.

De gaudio i rege nro habēdo dz Zach. ix. Exulta ſatis filia ſyon. iubila filia hieruſalē. ecce rex tu9 venit tibi iuſt9 z ſaluator. Bñ dicit iu/ſtus z ſal. qz gen9 hūanū qd diabolus p fraudē decepat z iniuſte poſſederat. xps p iuſticiā liberauit. De iiuſticia diaboli z de ei9 calūnia cōq/rit dñs Iſa. lij. In egyptuz deſcendit ppl's me9 in pncipio vt colon9 eſſet ibi. z aſſur abſq3 vlla cauſa calūniat9 eſt eū. Deſcēdit dicit. qz diabo/lus gen9 hūanū in pctm pcipitando ad ſe in infernū deſcendere fecit. z h in pncipio tpis z creature. Et bñ dicit ppl's iſte colon9 ibi fuiſſe ppe tpis diuturnitatē. Ubi em qs multo tpe manet. nō ho/ſpes ſed colon9 terre illi9 eſt vocand9. Fluxerāt em anni a pſtitutōe mūdi vſq3 ad paſſionez xpi qnq3 milia ducēti trigintaunus. O qnto deſi/derio expectabat rex z ſaluator iſte a ppl'o ſctōx vt liberaret de manu potētie. O qn/tū gaudiū erat in iſta libera/tione Joh. bap. qrēti. Tu es q ventur9 zc. z ſymeoni q annunciatur9 apud iferos tanti regis z redēptoris aduentū dicebat. Nūc dimitt; ſer/uū tuū dñe. ſm vbū tuuz in pace. Quia vide. o. m. ſ. t. zc. Hiere. xli. Cūq3 vidiſſet oīs ppl's q erat cū yſmael iohem filiū caree. z pncipes bellatorū q erāt cū eo. letati ſunt. et reuerſus ē oīs ppl's quē ceperat iſrael i maſphat Hic adaptari poterit de gaudio z leticia hitatorū iabes galaad.

j.Reg.xj.vbi dr̄ q̄ poſt victo
riā ſaul ⁊ vniuerſus pp̄ls ve
nerūt in galgala vt inouarēt
ibi regnū.⁊ gauiſ⁹ ē ibi ſaul
⁊ viri iſrł nimis. Et nos ſin/
gulis annis gaudiū nr̄e re/
dēptōnis cū maxio gaudio
innouare debem⁹ Lu.ij. Ec
ce euāgelizo vob̄ g.⁊c̄. De
gaudio ī doctore nr̄o habē/
do dr̄ Joel.ij. Filij ſyon ex/
ultate ⁊ letamini in dn̄o deo
vr̄o.q2 dedit vob̄ doctorē iu
ſticie.⁊ deſcēdere fec̄ ad nos
imbrē matutinū ⁊ ſerotinū
ſicut a pͥncipio. Per imbrez
matutinū ⁊ ſerotinū accipit̄
doctrina vtriuſq̄ teſtamēti.
Hic eſt eñ doctor ⁊ pedago
gus nr̄. docens nos vtilia.q̄
pfert de theſauro ſuo noua
⁊ ve.q̄ in lege impat nupti/
as.in euāgelio cōmēdat v̄gi
nitatē. Jn lege dicit oculū p
oculo erui.ī euāgelio alterā
maxillā pb̄ere pcutiēti.oſtē/
dens q̄d doctor eccłiaſticus
debeat loco.tpi.cauſe.pſone
⁊ ſibi ipi.q2 tā vita q̄ doctri/
na clarere dz eccłiaſtic⁹ do/
ctor. Nā vt ait Jſi. Doctrīa
ſine vita arrogantē facit. Vi
ta ſine doctrīa inutilē reddit.
Sacerdotꝭ p̄dicatio opib⁹
cōfirmāda ē.ita vt qđ docet

v̄bo iſtruat exēplo. Vera eñ
eſt illa doctrīa quā viuēdi ſe
quit̄ forma Tal' erat doctor
ille Act.j. Cepit ih̄s facere ⁊
do. Hāc ēt formā diſcipulꝭ ſ.
impſſit. nā vnū ſine alto nō
fac̄ pfctm̄.q2 ſic ī nūmiſmate
metallū.figura ⁊ pōd⁹ reqrit̄
ita ī oī doctore ecc̄iaſtico q̄d
ſeq̄t.q̄d doceat ⁊ quō viuat.
Per q̄litatē ḡ metalli doctri
na.p figurā ſilitudo patx.p
pōd⁹ hūilitaſ deſignat̄. Qui
ḡ ab his trib⁹ diſcrepauerit
nō metallū ſed t̄ra erit. Do/
ctor ille cathedrā hz vniuer
ſalē ecc̄iam. Liber ei⁹ ē.mā/
data vite. diſcipuli paupes
ſpū. Sap.viij. Sobrietatez
ei ⁊ prudētiā docet ſupp.ſa/
piētia.⁊ iuſticiaz ⁊ v̄tutē.q̄b⁹
vtili⁹ ē nihil in vita homib⁹.

De gaudio hn̄do in ſpon
ſo nr̄o xp̄o.ſ.dr̄ Cā.iij. Egre
dimini ⁊ videte filie ſyon re.
ſal.⁊c̄.vſq̄ ibi. Jn die deſpō
ſatōis ⁊ leticie cordis eius.
Dies deſpōſatiōis ſūt dies
incarnatōis.tp̄s plenitudi
nis gr̄e ſaluatoris.in q̄ agit̄
de myſtica copulatione xp̄i
⁊ eccłie.⁊ de federe diuine ⁊
humane nature. Ps̄. Jn ſo/
le po.ta.ſu.i.in manifeſta ap/
paritiōe hūanitatꝭ ſue. Vñ

illud Ps̄. Deꝰ nr̄ mani. veni
et. ⁊ ip̄e tā. ſpō. p. de tha. ſuo.
Uterꝰ ꝟginalis tabernacu/
lū ⁊ thalamꝰ ꝯgruentiſſime
appellat̄ Tabernaculū ꝓpter
hoſtes ⁊ inimicos q̄s debel
laturꝰ venerat. Thalamꝰ ꝓpt
amicos q̄s ꝯſolari ⁊ viſitare
in pace diſpoſuerat. ⁊ quibꝫ
tāto tp̄e eiꝰ aduētꝰ pmiſſus
fuerat. Glo. A ꝓphis totiēs
pmiſſus ꝓceſſit de thalamo
ſuo. i. de virginali vtero. vbi
deꝰ hūane nature vt ſpōſus
ſpōſe copulatꝰ eſt. Hic mag̃
eſt ⁊ ꝯueniēs ſil'itudo ſacri. i.
ſigni ⁊ ſignati. Jō de ꝟgine
natꝰ eſt. vt ſignaret̄ ꝙ ecc̄iaꝫ
ſibi ꝟginē copularꝫ Quā/
to autē deſiderio h̄ fecerit. ⁊
nos viſitauerit. oñdit ps̄. cū
ſubdit. Exultauit vt gig. ad
cur. vi. ſup̄. viſitatōis ⁊ ꝯſola
tiōis nr̄e. ⁊ incarnatōis ſue.
Prouer. viij. Et delicie mee
eſſe cū fi. hoim. Et Apocal'.
xxj. Ecce tabernaculū dī cū
hoibꝫ. multo magꝭ hoibꝫ cū
deo. Et ſi ſpōſus tanto gau/
dio exultat cū filijs nuptiaꝝ
q̄nto magꝭ ipi ꝓnubi ⁊ ami/
ci cū ſpōſo. Quoꝝ pſonā ge/
rit io. bap. cū dic̄ Jo. ij. Qui
hꝫ ſpōſaꝫ. ſpōſus ē. amicꝰ āt
ſponſi q̄ ſtat ⁊ audit eū. gau/
dio gaudet ꝓpt̄ vocē ſpōſi. et
Mat. ix. Nūq̄d pn̄t filij ſpō
ſi lugere q̄ꝫdiu cū illis ē ſpō/
ſus. ⁊ ponit ſil'itudinē dede/
centie de veſte pānoſa ⁊c̄.

De gaudio h̄ndo in here
de dī. iiij. Ruth. de Noemi.
cui ꝯgtulādo dicebāt. Bn̄di
ctꝰ dn̄s q̄ nō ē paſſꝰ vt defi/
ceret ſucceſſor familie t. vt no/
minet̄ nomē eiꝰ i iſrl' ⁊ hēas
q̄ ꝯſolet̄ aīaꝫ tuā ⁊ nutriat ſe
nectutē t. Et Gen̄. xxj. dē ma/
ximo gaudio qd̄ habuer̄: in
yſaac. herede ſibi a dō dato.
ꝓ q̄ riſit ſara. et dixit. Riſum
mihi fecit deꝰ. Per yſaac in/
telligit̄ xp̄s. in q̄ deꝰ pr̄ totū
hūanū genꝰ ꝯſolatꝰ eſt. vt ſit
generalis heres oīm creden
tiū. n ō vniꝰ tribꝫ aut ligue vl'
gentꝭ. ſic̄ olī cū eēt ps dn̄i po
pulꝰ eiꝰ ⁊ iacob fu. hereditatꝭ
eiꝰ. De h̄ vniuerſaliſſimo he
rede loq̄t̄ apl's. oñdēs ꝙ tal'
heres n̄ fuit a ꝑncipio mūdi.
ſꝫ nob̄ datꝰ ē i nouiſſimo tp̄e
Heb. j. Multipharia m'tiſ
q̄ꝫ modis ⁊c̄. vſq̄ꝫ ibi. Nouiſ/
ſime di. iſ. lo. ē nob̄. i filio q̄m
cō. here. v. per q. f. ⁊ ſ. Ps̄. Po
ſtula a me ⁊ da. ti. gē. here. t.
⁊ poſſ. tuā ter. terre. Nota ꝙ
ſicut generalis hereſ eſt xp̄s
⁊ cōis. ita ⁊ hereditas ipius

q̄ eſt regnū celoꝝ.pſ̄.Regnū
tuū regnū oīm ſecłoꝝ.Et iō
cōis ꝛ generalis ē hereditas
iſta.qꝛ cōiter ꝛ generalit̄ ab
ea totū gen⁹ hūanū ꝑ diabo
li inuidiā eiectū fuit. Qđ de
plorans Hiere. Treno.iiij.
ait. Hereditas nr̄a ver.ē ad
a.ꝛc̄.Gaudendū ḡ nob̄ eſt in
dn̄o.qꝛ ꝑ illū reſtituti ſum⁹.
Pſ̄.Tu es q̇ reſti.herc.meā
mihi.Q̄ꝫ p̄cioſa ꝓo ſit iſta he
reditas.dı̄.j.Pe.j.Regene/
rauit nos in ſpē viuā.in he/
redi.incoꝛ.ꝛ incōtaminatā ꝛ
īmarceſſibilē ꝯſeruatā in ce.
Qđ nobis p̄ſtare ꝛc̄.

De eadē dn̄ica.

m Iſerunt iudei ab hieroſo
lymis ſacerdo/
tes ꝛ leuitas ad iohēm vt in
terrogarēt eum.tu q̇s es ꝛc̄.
Joh.j.Johēs q̇ in deſerto
pn̄iam p̄dicauit penitentes
ſignificat in q̄ttuoꝛ actibus
valde eminētibꝫ q̇bꝫ in deſer
to poſit⁹ intent⁹ erat.q̇s ha
bes ꝑ hos v̄ſus.Quid faci/
at deſerta colēs bap.iohēs.
Queris.ieiunat.baptizat.p̄
dicat.oꝛat.Jeiuniū iohis ſi/
gnificat abſtinentiā penitē/
tiū q̄ coꝛp⁹ affligere debent.

cibis.potibꝫ.indumētis.ex/
emplo iohis Lu.j.Jp̄e autē
iohēs habebat veſtimentuꝫ
de pilis cameloꝝ ꝛ zona pel
licea circa lūbos ſuos.Eſca
aūt ei⁹ erāt locuſte et mel ſil/
ueſtre.Arma penitentiū ſūt
aſpera veſtis et cibꝫ tenuis.
Quidā putāt iohēm bapti/
ſtā carnibꝫ tanq̄ꝫ voluptuo/
ſis ꝛ imūdis rebꝫ vſum non
fuiſſe.nō intelligentes locu/
ſtas carnes q̇rundā aīaliū
ſaltantiū fuiſſe.ꝛ ꝯſuetas co
medere paleſtinis.Nec ꝓpt
h̄ abſtinentia ei⁹ eſt culpan/
da q̄ carnes cōederit.ſꝫ fru
galitas ꝛ ſobꝛietas cōmēdā
da.Siquidē q̇buſcūq̄ꝫ cibiſ
aut potibꝫ hō ſobꝛie vtit̄ ac
modeſte laudabile eſt.nō eī
dānat hoiem cibꝫ ſed ei⁹ aui
ditas ꝛ inoꝛdinat⁹ appetitus
Un̄ Aug⁹.in li.ꝯfeſ.Non ḡ
imundiciā obſonij timeo.ſꝫ
imūdiciā cupiditatꝭ.Scio
noe oīe gen⁹ carnis qđ ci/
bo vſui eſt mādūcare ꝑmiſ/
ſum.Heliā cibo carnis refe
ctū.Johēm baptiſtā mirabi
li abſtinentia p̄dituꝫ.aīalibꝫ
h̄ eſt.locuſtis in eſcā cedenti
bus nō fuiſſe pollutum.Et
ſcio eſau lenticule edulio de
ceptū.ꝛ dauid ꝓpter aq̄ deſi/

deriũ a ſeipõ rephenſum.et regem nrm xp̄m non de carne ſed de pane temptatum. Ideoq̃ pp̄ls in deſerto non qꝛ carnes deſiderauit.ſed qꝛ eſce deſiderio aduerſus deum murmurauit eſt reprobat⁹. Baptiſmus iohis ſignificat lachꝛymas penitencie. Nã ſicut p aquã corpora lauant.ita p lachꝛymas ꝛ luctus pnĩe anĩe purificant.h̃ eſt fons de quo dꝛ Judith xij. Exibat noctib⁹ in vallem bethulie ꝛ baptizabat ſe in fonte aq̃. Hic ẽ baptiſm⁹ flãminis. de q̃.j. Cañ. Jo.v. Qm̃ tres ſunt q̃ teſtimoniũ dant in terra.ſpũs aq̃ et ſanguis. Bene dicit ſpũs quia ex ꝟtute ſpũſſancti pcedit vt pctõꝛ vſq̃ ad lachꝛymas cõpungat. Ipe ei medi⁹ ꝛ mediatoꝛ eſt ille de q̃ loquitur idẽ baptiſta iohs. Medius aũt veſtrũ ſtetit. quẽ vos neſcitis.ipe baptizabit vos ſpiritu ſctõ ꝛ igni.h̃ eſt.ꝛ purgatione ſanctificatiõis.ꝛ pbatione tribulatõnis. Vel h̃ refert ad xp̄m.vt ipe ſit mediatoꝛ ꝛ ſtans medi⁹ ad baptizandum nos ſpũſctõ ꝛ igne. qd̃ fit dum corda nr̃a incendit per amorẽ ꝛ illuminat p ſapientiã. Dat enim nob̃ ſapientiam ꝛ intellectũ.vt nos ipos diſcutiamus ꝛ iudicemus. Dat ꝛ amorem ꝛ charitatis ardorẽ vt peccata nr̃a defleamus.qd̃ eſt baptizare nos ꝛ abluere ꝛ lauare. Iſa. iiij. Si abluerit domin⁹ ſordes filiarum ſyon. ꝛ ſanguinẽ hieruſalẽ lauerit de medio eius in ſpiritu iudicij.q̃ ad primũ.ꝛ ſpiritu ardoris. quo ad ſecundũ. Amoꝛ em̄ chꝛiſti.ꝛ feruoꝛ ſpũſſancti animã in lachꝛymaꝝ effuſiones reſoluit. Treñ.iiij. Diuiſiones aquarũ deduxit oculus meus. Grego. Diuiſas quippe ex oculis lachꝛymas deducimus.quãdo peccatis ſingulis.diſpartitas lachꝛymas damus.neq̃ enim vno eodẽq̃ tempore eque mens de omnibus dolet. ſed dũ nunc huius.nunc illius culpe memoria acrius tãgunt. ſimul de omnib⁹ in ſingulis cõmota turbat. Predicatio iohãnis ſignificat exempla bone opationis.que penitentes dare debent.et ad hoc ſtudere.vt ſicut erãt materia praui exempli.ita ſint probitatis ꝛ virtutis. Talis predicatio plus conſiſtit in

operibꝰ bonis q̄ꝫ in ſermoni bus coloratis. ꝛ tanto liben tius ꝛ fortiꝰ attendit. quāto maīfeſtius palpat ꝛ videtur Gregoriꝰ. in cura paſt. Illa nanqꝫ vox vehemētiꝰ cor pe netrat. quā predicantis vita cōmendat. quia qđ loquēdo imperat. exequēdo adiuuat vt fiat. Talis erat p̄dicatio apoſtolica. j. Cor. j. Sermo meus ꝛ p̄dicatio mea nō in pſuaſibilibꝰ hūane ſapie ver bis. ſed in oñſiōe ſp̄ūs ꝛ ꝟtu tis. Johes p̄dicabat ꝟbo et exemplo pn̄iam. ipſe ei erat lucerna ardens ꝛ lucens ex emplo. qui modus p̄dican di licet optimus ꝛ probatiſ ſimus. non tamē omnibus eſt datus. maxime laicis et idiotis. qui quanto minorē noticiam habent ſcriptura rum. tanto magꝭ niti debēt vt habeant exempla bona rum virtutum. vt quod non habent in lingua docti ꝟmo nis. habeant in exemplo ſan cte ꝛ honeſte conuerſatōnis Laudabilius eſt eni homi nes edificare bonis exem plis q̄ꝫ bonis verbis. Cito enim tranſit qđ dicit. diu au tē manet qđ factꝭ gerit. Se pe em̄ ɔtingit q̄ rē quaꝫ per ꝟba intelligerē nō poſſumꝰ. meliꝰ ꝛ aptiꝰ p exēpli poſitio nes ītelligamꝰ. Sctōꝝ exē pla ꝛ eoꝝ caſtiſſima vita ſunt nobis p lege viuendi. ꝛ ma gis eorum vita q̄ꝫ verba. De multis em̄ dubitamꝰ quid dixerint. De nullis q̄n pie et iuſte vixerint. Iſido. Per ex empla ſctōrū quibꝰ edificat homo varias ɔſectare virtu tes. hūilitatꝭ ex xp̄o. deuotio nis ex petro. caritatꝭ ex iohe. obediētie ex abraam. patien tie de yſaac. tolerantie de ia cob. caſtimonie de Joſeph. māſuetudinis de moyſe. cō ſtantie de ioſue. benignitatiſ de ſamuel. miſcđie de dauid abſtinētie de daniel. patien tie de iob. Sic ꝛ cetera facta priorū. quo labore. quo mo deramine. qua ve intentōne vel cōpunctione gerantur. vir ſanctus imitando conſi derat. De orōne iohānis non legimus. ſed cōſtat euꝫ deuotiſſimū ac ſanctiſſimuꝫ extitiſſe. qđ abſqꝫ orationis ſtudio fieri non poteſt. Viri em̄ deuoti ꝛ ſancti pfectio in orōne cōſiſtit. que ſi ex ma gno feruore cordis pcedat. corpus attenuat. ꝛ ſp̄m tan dem victū reddit ꝛ laſſatuꝫ.

Sicut habemus exemplũ in moyſe ſtante in monte et armis precũ ꝛ orationũ contra amalech ſpiritualiter pugnante. ꝙ pre nimia laſſitudine quãdoq; manus remittebat. nec ſine ãminiculo ſuſtentantium ſe poterat ꝑdurare. Unde ſciendu; ꝙ magna pars penitẽtie eſt deuote ꝛ frequẽter ꝛ cõtinue orare. Unde Iſido. de ꝑceptis altioribus monachoꝝ. Dei inquit ſeruum ſine intermiſſione orare. legere ꝛ operari oportet. ne forte mentẽ ocio deditam. ſpiritus fornicationis ſubrepat. cedit enim labori voluptas. animam autem vacantem cito preoccupat. Contuere ſalomonem. per ocium multis fornicationibuſ inuolutũ. ꝛ per fornicationis vicium in ydolatriam prolapſum. Sunt quidam q̃ calũniantur religioſos. ꝛ in electis maculam imponunt. dicẽtes eos vanos ꝛ ocioſos. eo ꝙ manibus nõ laborant. opponentes eis apoſtolũ. qui labore manuu; ſuaru; ſuſtentabatur apud neophitos diſcipuloſ. j. Corinth. iiij. Tales obtrectatores nec tẽpora nec loca nec perſonas conſiderant. aliud enim erat in primitiua eccleſia cum paulus manibus laborauit. vt furta et rapinas et lucra iniuſta a diſcipulis neophitis excluderet. ꝛ perſone erant laicales. quib; artes mechanice congruebãt. et loca nec clauſtri; nec ſilentijs nec ſtudijs deputata. Contra tales calumniatores dicit Johãnes in prologo ſuper Job. Si fiſcellam iunco texerem ꝛ palmarum folia cõplicare; ꝛc̃. longa eſt auctoritas. Amen.

Dominica tertia de epiſtola.

Sic nos existimet homo vt miniſtros xp̃i ꝛc̃. j. Corinth. iiij. Nota quattuor genera miniſtrorũ ſiue diſpenſatorũ chriſti et ecclie. ꝑ hos verſus. Reges. prepoſiti. doctores. pſ byteriq;. Diſpenſatores ſunt ecclieq; miſtri. Sicut dicit gloſa. Sũt boni ꝛ mali diſpenſatores. Boni diſpenſatores ſunt. ꝑ q̃rũ miniſterium ꝑueniť ad eternã ſalutẽ. ꝛ ẽ ꝯrio. Igitur bonitas regum ꝛ principum